

SKAZANIE MUKHTARA DZHAKISHEVA NA POWOLNĄ ŚMIERĆ W NIEWOLI (OŚWIADCZENIE)

Data: 12 września 2019 r.

Autor: KMBPCiRP

Zdaniem sądu nie było konieczne uwzględnienie faktów, że osadzony odbył już ponad 2/3 wyroku, nie były wobec niego stosowane żadne dodatkowe kary, ma trzeci stopień niepełnosprawności, a stan jego zdrowia pogarsza się, co wiąże się z koniecznością nieprzerwanego przyjmowania leków oraz niemalże uniemożliwia mu opuszczanie więziennego szpitala.

Wschodniokazachstański Sąd Okręgowy podtrzymał decyzję sądu pierwszej instancji o odmowie zwolnienia warunkowego Mukhtara Dzhakisheva.

Zdaniem sądu nie było konieczne uwzględnienie faktów, że osadzony odbył już ponad 2/3 wyroku, nie były wobec niego stosowane żadne dodatkowe kary, ma trzeci stopień niepełnosprawności, a stan jego zdrowia pogarsza się, co wiąże się z koniecznością nieprzerwanego przyjmowania leków oraz niemalże uniemożliwia mu opuszczanie więziennego szpitala.

Co więcej, uzasadnienie odmowy przyjęcia wniosku o warunkowe zwolnienie brzmi nedorzecznie: zdaniem sądu więzień rzekomo nie pokrył wyrządzonej szkody, czego wymagał od niego sąd. Nie wzięto przy tym pod uwagę braku fizycznej możliwości pokrycia wielomiliardowych „szkód” w warunkach pobytu w kolonii karnej.

Należy przy tym zwrócić uwagę na to, jak wybiórczy charakter ma humanitarne traktowanie innych więźniów w Kazachstanie — w szczególności niektórych byłych urzędników wysokiej rangi — oraz to, że osoby skazane za poważne zbrodnie przeciwko drugiej osobie, w tym morderstwa, napady i gwałty, otrzymują znacznie krótsze wyroki i są zwalniane warunkowo na długo przed ich upłynięciem. Z uwagi na ten fakt kolejna nieuzasadniona odmowa zwolnienia Dzhakisheva stanowi niezbity dowód na to, że jego sprawa ma wymiar polityczny i, w konsekwencji, jego zwolnienie pozostaje poza zasięgiem obowiązującego prawa.

Z prawnego punktu widzenia powodem odmowy są pieniądze, których Dzhakishev nie jest w stanie zarobić w więzieniu w celu pokrycia „szkód”. Co więcej, przy podejmowaniu decyzji w sprawie zwolnienia warunkowego od wielu lat stosuje się bardziej racjonalne sformułowanie: „podejmuje działania mające na celu pokrycie szkód”. Wynika to z braku miejsc pracy w zakładach karnych lub niskiego wynagrodzenia, jakie się w nich oferuje. Oczywistym jest, że wyegzekwowanie tego typu kary jest znacznie skuteczniejsze, jeżeli skazany przebywa na wolności.

Decyzję sądu w sprawie Dzhakisheva można uznać za skazanie go na powolną, bolesną śmierć w niewoli. Należy zwrócić uwagę na fakt, że podstawowa opieka medyczna, którą otrzymuje w areszcie, nie jest w stanie zatrzymać jego choroby, nie mówiąc już o jej całkowitym wyleczeniu. Leczenie w warunkach więziennych może jedynie przedłużyć jego cierpienie, co z kolei należy uznać za tortury.

Zgodnie z 24. regułą Wzorcowych Reguły Minimalnych Dotyczące Postępowania z Więźniami zapewnienie więźniom opieki zdrowotnej należy do obowiązków państwa. Więźniom należy zapewnić taki sam poziom opieki zdrowotnej, jaki jest dostępny dla ogółu społeczeństwa, a także swobodny dostęp do niezbędnych usług ochrony zdrowia — **bez dyskryminacji ze względu na ich status prawny.**

Decyzją sądu, pozbawiającą daną osobę wolności, państwo zobowiązuje się do ochrony jej życia i zdrowia. Niestety, w przypadku Dzhakisheva zasada ta nie jest przestrzegana. Obecny system opieki medycznej w miejscach pozbawienia wolności nie jest w stanie zapewnić standardowej opieki medycznej, a sama procedura leczenia jest ograniczona. W efekcie kompleksowe leczenie osadzonych jest niemożliwe.

W tej sytuacji Mukhtar Dzhakishev, który cierpi na poważną chorobę, nie może otrzymać leczenia, które jest mu niezbędne do powrotu do zdrowia. W związku z tym jego stan będzie ulegać pogorszeniu, co w rezultacie doprowadzi do jego śmierci. Nie będzie to jednak zwyczajna śmierć, ale efekt tortur, jakimi jest brak należytej opieki zdrowotnej.

Zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ (1988 r.) nieudzielenie pomocy medycznej jest równoznaczne z torturami (Zbiór zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia, zasady 24, 25, 26).

W związku z powyższym Kazachstańskie Biuro Praw Człowieka:

- żądana, aby władze Kazachstanu zaprzestały tortury, jaką jest odmowa leczenia Mukhtara Dzhakisheva;
- wzywa organizacje międzynarodowe, polityków, działaczy na rzecz praw człowieka oraz wszystkie inne osoby, którym pojęcie humanitaryzmu nie jest obce, aby zażądali od władz Kazachstanu rozwiązania tego problemu w celu uratowania osoby skazanej na powolną śmierć, w przypadku której odmowa zwolnienia warunkowego po 10 latach więzienia jest naszym zdaniem podyktowana wyłącznie motywami politycznymi;
- wzywa prezydenta Kasyma Zhomarta-Tokayeva, jako byłego zastępcę sekretarza generalnego ONZ, do podjęcia środków w celu bezwarunkowego wdrożenia decyzji Komisji Praw Człowieka ONZ z dnia 9 grudnia 2015 r. i uwolnienia Mukhtara Dzhakisheva, a także do zapewnienia mu niezbędnego leczenia i należnego odszkodowania.

11 września 2019 r.

Źródło: https://bureau.kz/novosti/sobstvennaya_informaciya/djakishev_prigovoren_k_medlennoi_smerti/?fbclid=IwAR3wYy7cuQyqmaOy8mxeYX-qcCrwdMblrulLnW5MDk33cJ5eQY9nuU6LEvQ